

Vrijdag

4 Augustus.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2.25, en franco per post f 2.50. Advertenties worden geplaatst a 30 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekaandmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1.20 is, en voor elke regel daarboven 30 Ct. behalve 55 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaars en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

INGEZONDEN STUKKEN.

Armenzaken, Handelsblad 30 Julij 1843.

Faute de mieux, levert het *Handelsblad*, van 29 Julij dezer jaars, een artikel over de voorschriften, eenigen tijd geleden, door Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan alle Plaatselijke Besturen binnen het Rijk gegeven, ten einde, bij het verleenen van onderstand aan kerkelijke armbesturen, tot maatstaf en leidraad te dienen.

Er kan bezwaarlijk een grooter voorstander van toejuichen gevonden worden, dan hij welke, in het volle besef zijner minderheid, zich het schrijven dezer regelen veroorlooft, mits die toejuiching op goede gronden steunt; in het tegenovergestelde geval is zij ongepast, kwalijk geplaatst; geldt zij de herhaling van eenmaal gezegde, en algemeen bekende dingen, van is zij overvloedig, nutteloos en ongerijmd.

De toejuiching, door het *Handelsblad*, aan de onderwerpelijke voorschriften gegeven, behoort tot de laatste categorie.

Plaatselijke en meer algemeene verordeningen, leeren en verkondigen, sedert meer dan vijftientig jaar, de beginselen, door de zoogenaamde ministeriële beschikking ontwikkeld, en de in nieuwen vorm gegotene voorschriften, door middel derzelfde, aan de overheden tot naleving aanbevolen zijn, sedert dien tijd, in praktijk; er bestaat in geheel Nederland geen Burgemeester wiens brein, van alle deze verordeningen, in alle hare takken, hoofd- en onderdeelen, niet gevuld en doordrongen is -- die geen volmaakte wetenschap bezit, van de administratieve betrekking der Plaatselijke Gemeente tot het Kerkelijk Armbeheer, en de verplichting welke zij, tegen over hetzelfde, te vervullen heeft.

Er is daarenboven, binnen het geheele vaderland, geen plaatselijk overheids-collegie denkbaar, dat onkundig te achten is van het wettelijk toe- en oprijt, welke alle dergelijke Besturen, over de gesubsidieerde, en zelfs over de niet gesubsidieerde inrigtingen van weldadigheid, oefenen, en het roeren van misbruiken, het ontduiken van praktijken en het den bodem inslaan van ongegronde en bovenmatige eischen, waartoe zulke toe- en oprijt, die, tot in de diepste schulden en sluipwegen, omgehinderd doordringen, onfeilbaar leiden, wanneer zij ordelijk, met nauwgezetheid en zonder oogluiking, worden onderhouden en aangevegd.

Geen Plaatselijk Bestuur kan daarenboven onmondig genoeg, zoo als geen onmondige dwaas genoeg verondersteld kan worden, om niet te weten, dat niemand hoegenaamd gehouden is, onbillijke, onredelijke of buitensporige vorderingen, toe te geven of in te willigen.

In dien bekenden stand van zaken bestond er geen noodzakelijkheid, om de voorschriften in kwestie te geven of openbaar te maken; en het ware meer eigenaardig geweest, het rekwesterende, zeker door de aanzaken der diaconien geallarmeerde, Plaatselijk Bestuur, hetwelk in deszelfs benaauwdheid staat, koers naar den troon rigte, naar de reglementen en verordeningen te verwijzen, dan hetzelfde, door de daaruit ontfeende, meermalen gemelde, voorschriften, een riem onder het hart te steken.

Dat rekwesterende Bestuur zou oneindig wijzer en cordater gehandeld hebben, het ondoelmatig beheer en de overvloedigheid der eischen van de ondergeschikte Armen-Besturen, waardoor hetzelfde vaak, in zijne rust en vrede, werd bestookt, uit boeken en bescheiden, die ieder oogenblik tot deszelfs beschikking waren, aan te toonen, dan een afleider te zoeken bij hoogerhand, naar welken het tot zynent slechts te grijpen en te tasten had.

Het rekwesterende Plaatselijk Bestuur heeft door deze zijne handelwijze, eenigzins deszelfs morele kracht en waardigheid uit het oog verloren. Het Gouvernement is daarbij niet geheel en al van overrijling vrij te pleiten, dewijl het de Diaconie-Armen, te veel en te onbepaald, aan de zoogenaamde beradenheid en volharding der Plaatselijke Besturen overlaat, en tevens in de voorschriften, tegen de kerkelijke Armbesturen over het algemeen, een toon en houding aanneemt welke alleen den betrokkenen en misbruik makenden Besturen en geenszins den overigen passend zijn.

De toejuiching van het *Handelsblad* is veellicht het

beste, mogelijk het eenige effect, hetwelk de ministeriële voorschriften hebben uitgelokt.

Dat, zoo als het *Handelsblad* zegt, het vermogend Nederland, het wezenlijk behoeftig Nederland de broederhand der hulpe biedt, dat gelooven wij en juichen wij zelfs toe, zonder reclame of reserve. Dat de armoede binnen het lieve vaderland, de treurige diepte niet bereikt die velen voorgeven -- dat zich, onder de algemeene nood-kreten, hier en daar, ook valsehe alarm-kreten onderscheiden, welke, van vele ondergeschikte Armenverzorger, tot bevordering van hoogst-laakbare inzichten, uitgaan, en dat de verslagen van meest al de Provinciale Besturen, op zulke bedriegelijke grondslagen zouden rusten, toegegeven, heer Nottaris, als het *waar is*: doch gelooven wij, volstrekt niet, aan het bestaan van Armenverzorger, zoo onbezonnen en lafhartig om, bij het ruïne aanzijn van arbeid, en in het midden van den zomer, van hunne aanvertrouwde fondsen, zulke deugdenieten den mond op te houden welke, in stede van door vlijt en arheidzaamheid het onderhoud voor zich en de hunnen te winnen, liever straatstijpen, ledigloopen en, onder de oogen hunner beweladigers, lullakken en daglieven; wij gelooven geen Kerkelijk Armbestuur slecht en onredelijk genoeg, de leveantien van turf, aard-appelen etc. te usurperen, tot ongeoorloofd eigen nut, en om dus doende, onder den dekmantel eener schijnbare, godgevallige belangzinnigheid, verloozen woeker te drijven; wij gelooven niet, dat er Armbesturen aanwezig zijn, die, van de fondsen, ter verzachting der ellende bestemd, zwelgen en brassen, diners en soupers houden, en zulks met een zoo toenemende eet- en drinklust, dat de plaatselijke kas het daarvoor jaarlijks aangroeiend deficit zou moeten bijpassen; wij gelooven noch het een noch het ander, het laatste zeker niet, dewijl wij zelf tot eene kerkelijke armen-administratie behooren, waar, bij langdurige zittingen, de dorst reeds een oud-Israëlisch woestijn-graad moet hebben bereikt, voor dat de voorzitterlijke staf, uit de rote der hooge zuinigheid, een kop koffie laat te voorschijn komen.

Kent het *Handelsblad* nogthans zulke heidenen, zulke tollenaars, zulke onverlaten, zulke verwatene en goldeloze menschen, dan is het zijn pligt het gordijn niet ten halve weggeschoven te laten, maar het zwarte tafereel, in zijne geheele uitgestrektheid, aan het licht te brengen, en den huichelaars het mom der schijnheiligheid afrukende, hen van het ontwijde altaar der liefdadigheid -- naar den schandpaal te slopen.

E. L.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 19. Julij. Twee merkwaardige verschillen zijn gedurende de laatste weken in het D. Journ. alhier behandeld. Het een betreft de vraag, of de besnijdenis bij de Joden kan en behoort afgeschaft te worden; het tweede: of de vrijmetselarij op eene Christelijke basis berust, en of dus Joden, zonder hunne geloofsbelijdenis ontrouw te worden, in deze orde kunnen worden opgenomen. Hetgeen in sommige dagbladen van eene maatschappij, tot hervorming des Jodendoms, berigt is, was eenzijdig voorbarig. Dit echter is eene daadzaak, dat verschillende Israëlieten van naam over deze aangelegenheid eene levendige briefwisseling onderhouden.

— Bij Hilswick en Stand, op Seeland, zijn dezer dagen bij een storm 2 scharen jonge walvischen op strand geworpen, te zamen 443 stuks tellende die alle door de visschers zijn gedood.

ENGELAND.

LONDEN, den 23. dezer stond alhier een 70 jarige geestelijke van de Anglicaanse kerk teregt, omdat hij zijnen huishoofder de verschuldigde huishoof van 30 shill., in weerwil van een meermalen gegeven uitstel, niet betaald, en zelfs, daar laatstgenoemde wat laatzig was, zich aan diens persoon vergreep had. De regter verklaarde den geestelijke, dat hij hem, met toestemming van zijnen schuldscheur zou vrijlaten, mits hij aanstands betaalde. De geestelijke hervatte hierop dat hij voor het oogenblik slechts 5 shill. betalen kon, dat hij echter eenig geld te wachten was, en dan het overschot aanstands voldoen zou. Hij was, zeide hij, een arme, elendig arme man, die met zijne vrouw en twee dochters reeds sedert 2 maanden louter van brood en aardappelen geleefd had; zij bezaten bed of stoel noch tafel, en hunne bedekking des ochts bestond uit eenige oude matten. De regter beklaagde

zijn ongeluk, doch -- veroordeelde hem tot eene gevangenis van 14 dagen, in geval zijn schuldscheur niet met 5 shill. niet levenden was. Deze wilde volstrekt de volle som hebben en zoo wandeelde de oude predikant naar de gevangenis. Een der dagbladen bevatte eene oproeping aan alle medeburgers en medechristenen, om bijdragen tot bijeenbrenging van deze onbeduidende som en vraagt, of men van het verlicht en evangelische Engeland zal moeten zeggen, dat daar een geestelijke van de staatskerk 14 dagen in eene gevangenis moet zuchten, dewijl hij te arm was, om 30 shill. huishuur te betalen.

— Men heeft hier te Londen, tegenwoordig eene allerzonderlingste soort van lucht-spoorwegen of banen. — Men herpoert zich de vernakelijkheid van de Russische bergen, die ook alhier op enkele plaatsen, maar vooral te Parijs, voor eenige jaren, toen alles daar Russisch wezen moest, zoo zeer in zwang zijn geweest. Men weet dat in een der tuinen aldaar, de slede, na lange eene vrij lange heiling nedergejaald te zijn, uit eigen kracht langzaam eene andere vrij steile stelling weder opwaarts ging, om daarna weder tot aan het einde van de loopbaan naar beneden te glijden. De spoorweg -- of baan, die men thans hier te Londen ziet, is nog wel geheel iets anders. Hij doorloopt den geheelen kring regtstandig op zoodanige wijze, dat op het oogenblik dat de slede het binnenste gedeelte van den in de lucht beschreven kring doorglijdt, de persoon die in de slede zit, het hoofd naar beneden heeft.

Tot het beneden deel van den kring, terug gekomen, gaat de slede, die eene sterke aandrijvings-stoot ontvangen heeft, zoo snel naar boven, als dezelve naar beneden was gegaan, en zoo bereikt dezelve het eindpunt van de loopbaan.

Deze spoorbaan, die geen meerdere grootte heeft dan 200 voeten, is berekend op eene snelheid van 1000 mijlen in het uur. Men begrijpt dat deze geheele beweging gegrond is op den natuur-regel, volgens welke een sterk gespannen menschen een emmer vol water in eenen regtstandigen cirkel weet om te draaijen, zonder dat er, ook zelfs op het oogenblik dat de emmer omgekeerd is, eene enkele druppel water uit stort. Dit is eenvoudig de kracht, bekend onder de benaming van Centrifuge (het midden-punt schuwende); aan de spoorbaan waarvan wij spreken, zou men, alzo de benaming kunnen geven van *Centrifugal rail way*.

In Frankrijk zoude het gouvernement en de politie een zoo gevaarlijke vernakelijkheid niet gedoogen; maar hier te Londen schijnt het gezag niet geneigd, er zich tegen te verzetten. Van tijd tot tijd hoort men evenwel van enkele slagtofers en reeds is het een paar malen gebeurd, dat de slede, op het hoogste punt gekomen, geene genoegzame vaart hebbende, om den togt voort te zetten, met de daarin zittende personen omgeslagen, en naar beneden gestort is.

SPANJE.

MADRID, den 25. Julij. Het ministerie is alhier geconstitueerd. Alles schijnt op eene geregelde en rustige wijze te zullen aflopen. Men is overgegaan tot de ontwapening van de nationale garde. Men zegt, dat tot voogd van de Koningin zal benoemd worden de Infant don Francisco de Paula of de hertog van Baylen. Men spreekt van de aankomst te Gibraltar van 1 schip en 2 fregatten uit Engeland, waarschijnlijk voor den Regent. De eerste handelsrijp van het ministerie Lopez zijn zeer billijk. Men spreekt van de meerderjarige verklaring van de Koningin, om de moeijelijkheden en kwellingen van een Regentschap te vermijden. De gemalin van Espartero bevindt zich nog te Madrid. Mendizabal is bij den Engelschen gezant verschenen. De ontwapening der nationale garde heeft met de grootste orde plaats. De geweren worden in het artillerie park bewaard. De bevolking van Madrid heeft weder hare gewone houding en gemoedstemming aangenomen.

— Er wordt gezegd, dat van Balen den 20. begonnen is, met eenige bommen in Sevilla te werpen, dit kan geen ander doel meer hebben, dan eenige diversie te maken, ten behoeve van Espartero, die zijnen marsch naar Kadix schijnt te verhaasten.

FRANKRIJK.

PARIS, den 28. Julij. Het knaapie, dat te Colmar zoo ellendig in een' hoornvork gevallen was, is eindelijk door den dood van zijn verschrikkelijk lijden verlost; na twee dagen in de dommeeling, in welke hij geraakt was, doorgebracht te hebben, heeft hij zich eensklaps omgekeerd, een' doordringenden gil geslaakt en onmiddellijk den geest gegeven. Het lijken was toen duim diep in zijn ligchaam gedrongen. De lijkschouwung heeft ten volle de onmogelijkheid bevestigd om het er uit te halen; zonder gelijk-tijdig den dood te veroorzaken.

— De nomenclatuur der Parijsche dieverijen heeft zich weder met eene rubriek verrijkt; het is het vol *au malade*. Zie hier hoe die soort van diefstal, den 14. dezer, ten koste van zekeren ouden rentenier, den heer Rogret, volbragt geworden is. Plotseling door eene konde kooris

To Ylingingen, bij A. W. VAN BIEREN